Închiderea stagiunii lirice la Craiova...

(Costin Popa – 1 iulie 2013)

Antoniu Zamfir

...a avut loc la sfârşit de iunie printr-un spectacol cu „Aida" de Verdi în mica şi cocheta sală a Teatrului „Elena Teodorini". Ca de multe ori pe parcursul stagiunii, întreprinzătorul manager al instituţiei, Antoniu Zamfir, a dorit să aibă pe afiş nume atractive de solişti care să suplinească lipsa vocilor de extracţie dramatică din teatru, dar să şi ofere publicului versiuni interpretative interesante.

Cel puţin în această ultimă idee, în perioada anterioară, tenorii de renume internaţional Teodor Ilincăi şi Bogdan Mihai au cântat la Craiova în mult aplaudate spectacole cu „Traviata" de Verdi şi „Bărbierul din Sevilla" de Rossini, alături de vedeta sopranilă a teatrului, Diana Ţugui.

Producţia cu „Aida" datează de peste şase ani şi este datorată regizorului austriac Tamas Ferkay, avându-i drept colaboratori pe elveţianul Alexander Jankow (decoruri), pe Cătălin Ionescu-Arbore şi Răsvan Drăgănescu (costume), alături de Răzvan Mazilu (coregrafia). S-a imaginat un spectacol care, prin dimensiunile minimale, mi-a adus aminte de... „Aidina", cum a fost supranumită producţia celebrului Franco Zeffirelli din micul teatru de 300 de locuri din Busseto, acum peste 10 ani.

Era firesc ca montarea craioveană să fie adaptată scenei reduse, totul a fost pus în pagină aproape fără reproş, spiritul şi atmosfera verdiană au fost prezente într-o accentuată măsură şi au impresionat spectatorii. Ferkay a manevrat bine mişcările din scenă, cu o rezervă asupra statismului neaşteptat al marşului din tabloul triumfal.

Decorurile sunt simple, imaginează construcţii de zid ce simbolizează monumentalitatea edificiilor egiptene, străjuite de trei statui uriaşe cu alură autentică, ale căror poziţii se schimbă pe parcursul tablourilor operei. O frescă desfăşurată pe toată lăţimea scenei a ornat în chip minunat apartamentul lui Amneris şi i-a dat culoare. Mai puţin inspirat mi s-a părut decorul de zid din scena Nilului, sever, fără să inducă misterul nopţii tropicale.

În plus, aducerea neaşteptată în scenă a preoţilor care o însoţesc pe Amneris la templu a suprapopulat momentul, distrugând şi mai mult atmosfera de taină.

Coloristica variată, venită din extravagantele costume, a înviorat austeritatea decorului. Am recunoscut combinaţia de auriu şi roşu aprins, atât de dragă cunoscutului scenograf Cătălin Ionescu - Arbore, armonie în care a înveşmântat oficialii, soldaţii, contrastând cu negrul şi inserturile aurii

ale costumelor sacerdoților. Albul anturajului fiicei faraonului, Amneris, a fost un luminos și adecvat simbol de puritate. Doar mesagerul veștii proaste a cotropirii Egiptului de către etiopieni, sosit de pe câmpul de luptă într-o impecabilă uniformă strălucitoare, a părut mai degrabă venit de la o paradă militară decât din vâltoarea războiului.

Și coregrafia lui Răzvan Mazilu, deși nu foarte complicată ca mișcare, s-a arătat bine integrată unui spectacol în care, din păcate, numărul balerinilor a fost foarte redus.

Una din vocile cele mai frumoase și potrivite rolului titular pe care le-am întâlnit în ultima vreme pe scenele românești este cea a sopranei sârbe Dragana Radaković, cu omogenitate impecabilă pe ambitus, cu frazare fluentă, accente decise și nuanțări fie în pianissimo, fie în filaje subtile pe registrul acut. Într-un cuvânt, o soprană de gen liric - spint verdian, cu glas a cărui amploare a surclasat corul și tenorul în finalul actului triumfal. Păcat că notele extrem înalte îi sunt supuse unui vibrato oarecum accentuat. Lucru important pentru un spectacol modern, Dragana Radaković are o alură scenică din cauza căreia l-am... înțeles pe Radamès de ce s-a îndrăgostit...

Tenorul turc Efe Kislali este stăpânul unui timbru de culoare întunecată, al unei voci corpolente, incisive, de mare forță dramatică, care merge către acute solide, sigure și spectaculoase, în special când țesătura înscrisă în portativ îi este convenabilă. „Rafala" de Si bemol-uri înalte ale lui Radamès din finalul scenei Nilului i-a pus probleme, deși artistul accelerase anterior, prudent, tempii. Ar mai fi de notat că o oarecare dezordine în emisie îi afectează, câteodată, continuitatea în sonoritate a discursului melodic.

O bună școală italiană, simț al frazării și al expresivității dramatice a înfățișat mezzosoprana Alessandra Palomba, Amneris cu timbralitate aspră, ale cărei sunete acute au frizat, din cauza forțajului, stridența.

Cu binecunoscuta-i voce impunătoare, Ștefan Ignat a fost Amonasro. Se știe, are un glas baritonal sombrat, prețios rezonant, puternic, cu sonorități impozante demne de personalitatea regelui etiopian. Intervenția din actul secund și marele duet cu Aida din actul al III-lea au fost momentele de efect și deplină implicare ale artistului, ieșirea din scenă găsindu-l pe tatăl prizonier prea... emoționat și de aceea derutat în replica prin care dorea să-l convingă pe Radamès să fugă.

Dragana Radakovic

Alessandra Palomba,
Efe Kislali

Ștefan Ignat

Din punctul de vedere al ansamblului, scena judecății a fost cea mai realizată, grație vocii tăioase și extraordinar de puternice a basului Sorin Drăniceanu (Ramfis) care am avut impresia că pur și simplu a impulsionat coriștii, până atunci cu glasuri stinse și vlăguite. Mai înainte, finalul de forță

al scenei din templu avusese impactul dorit de Verdi doar grație Si bemol-ului acut al tenorului, care a dominat coriștii și orchestra.

În alte roluri au cântat Aura Dudu (Marea Preoteasă, destul de imprecisă intonațional), Dragoș Drăniceanu (Regele) și Dragoș Dragomirescu (Mesagerul).

La pupitru, italianul Francesco Ommassini a rămas dator din cauza agogicii ciudate, de la lentori inexplicabile (scena din templu) până la accelerări nejustificate (tabloul triumfal și actul Nilului) dar mai ales a lipsei de fermitate prin care ar fi putut să disciplineze unele atacuri în orchestră sau prestațiile unor instrumente... vezi nesiguranța harpei în introducerea la cel de-al doilea act.

Notările pe care le-am expus ar trebui să-și găsească rezonanță în viitoarele demersuri de întărire a ansamblurilor, cor și balet, ca și a calității ocupanților fosei.

Stagiunea 2012-2013 s-a încheiat. Energicul director Antoniu Zamfir anunță încă pe de acum, pentru toamnă, o nouă ediție a tradiționalului Festival Internațional „Elena Teodorini”. Va fi dedicat lui Giuseppe Verdi, în an aniversar și debutul se va face cu o premieră absolută la Craiova, „Otello”. În regia lui Rareș Zaharia, în seara inaugurală din 10 octombrie vor evolua trei dintre protagoniștii „Aidei”, Efe Kislali, Dragana Radaković și Ștefan Ignat, ceea ce anunță un spectacol atractiv. Festivalul va mai programa „Trubadurul” și „Nabucco”, după care stagiunea își va urma cursul cu spectacolele curente. Se anunță și alte premiere din genurile operetei și musicalului, mult iubite în Bănie. În luna februarie va începe restaurarea sălii teatrului, un demers grandios în care lucrările se vor executa din bani europeni și pe baza proiectelor inițiale istorice ale sălii. Numărul de locuri va spori de la 360 la aproape 500. Durata șantierului, doi ani.

Așadar vești bune din Craiova lirică și perspective frumoase pentru melomanii localnici.